

4. Allianz Global Corporate & Specialty. URL: <https://commercial.allianz.com> (дата звернення: 02.03.2024 р.).

5. Полторак А.С., Баришевська І.В., Мельник О.І., Боднар О.А. Кібернетична безпека банківського сектора в системі фінансової безпеки держави. *Сучасні тенденції розвитку фінансово-кредитної системи: теорія та практика* : колективна монографія; Київ : Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2019. С. 79–83.

6. Полторак А.С., Сухорукова А.Л., Бурковська А.І. Кібербезпека в системі трансформації управління бізнес-організацією. *Трансформація менеджменту бізнес-організацій: сучасні тренди та виклики* : колективна монографія з нагоди 115-річчя Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана ; за загальною редакцією М. П. Сагайдака, Т. О. Соболевої. Київ : Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. КНЕУ, 2021. 378 с.

Annotation: *The article summarises the key aspects that determine the dynamics of insurance in the digital space, including cybersecurity, virtual property rights and other important aspects of digital insurance.*

Keywords: *virtual assets, insurance, cryptocurrency, blockchain.*

Науковий керівник: Полторак А. С.,
д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри
менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 336.71:005.8(477)

ОЦІНКА СТАНУ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Балицька Діана Олександрівна,
здобувач вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено поняття банківська безпека та її вплив на розвиток економіки країни. Оцінено стан індикаторів фінансової безпеки банківського сектору України у 2018-2022 рр. Визначено, що задля забезпечення стабільності фінансової безпеки банківської системи необхідно приділити увагу покращенню інструментів державного фінансового контролю за банківським сектором.*

Ключові слова: *банківська система, безпека банку, банк, фінансова безпека.*

Банківська система є невіддільною частиною фінансово-кредитної системи країни та значно впливає на її економічний розвиток. Роль банківських установ полягає в забезпеченні функціонування фінансової системи, оскільки

комерційні банки мають прямий вплив на соціально-економічну діяльність суспільства через акумулювання його фінансових ресурсів та їх ефективний та раціональний розподіл. Наразі, в умовах економічної та політичної нестабільності, особливо важливо звертати увагу на надійність та ефективність банківської системи, оскільки це має велике значення для фінансової безпеки країни в цілому [1].

На питання стану та безпеки банківської системи України звертали увагу українські та зарубіжні дослідники, з-поміж яких варто відзначити Н. Давиденко, В. Колодюжну [1], К. Ларіонову, О. Хмиз [2], О. Музичку, Н. Журибиду, Є. Галько [4], А. Полторака, І. Баришевську, О. Мельник, О. Боднар [5], Ю. Волосюка, С. Тищенко, О. Христенко, В. Рибачука [7] та інших дослідників.

Окремі дослідники «фінансову безпеку банківської установи» розуміють як стан, який відзначається оптимальним рівнем залучення ресурсів, при якому загрози та негативні явища мінімізуються; також відображає здатність банків до розвитку, підвищення ефективності та конкурентоспроможності [2].

Для оцінки безпеки банківської системи досліджено індикатори рівня фінансової безпеки, які визначені у Методичних рекомендаціях щодо розвитку рівня економічної безпеки. Розроблена методика для визначення рівня економічної безпеки, яка була запропонована Міністерством економічного розвитку та торгівлі, спрямована на застосування її органами виконавчої влади, науковими установами та іншими організаціями для оцінки складових економічної безпеки з метою прийняття управлінських рішень щодо аналізу, протидії та нейтралізації реальних та потенційних загроз національним інтересам у певній галузі [3, 6].

Оцінка рівня банківської безпеки має здійснюватися за допомогою індикаторного підходу, що дозволяє відобразити стан об'єкта спостереження з його якісними та кількісними характеристиками (табл. 1).

Таблиця 1 Стан індикаторів фінансової безпеки банківського сектору України

Індикатори	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, %	52,80	48,40	41,00	30,00	38,00
Співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, %	117,00	83,50	68,50	62,00	40,86
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	28,00	28,70	28,10	28,00	14,30
Співвідношення довгострокових (понад 1 рік) кредитів та депозитів, разів	3,80	3,80	3,30	3,50	3,60
Рентабельність активів, %	1,70	4,30	2,40	4,10	-0,50
Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань, %	93,50	91,00	86,80	89,10	85,90
Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи, %	60,2	61,4	58,7	55,4	68,94

Джерело: побудовано автором на основі методики [3]

Аналізуючи дані табл.1, з'ясовано, що частка простроченої заборгованості в загальній структурі кредитів, що надають банки-резиденти, скорочується. Однак даний показник все ще залишається на високому рівні, що є критичним для стабільності банківської системи.

Також варто зазначити, що значна кількість непогашених кредитів становить серйозну загрозу для банківської системи та вимагає першочергового вирішення. Збільшення боргів банків змушує їх шукати додаткові джерела доходу та маскувати реальний прибуток для ухилення від оподаткування. Перед власниками, які незаконно отримали кошти, виникає питання їх легалізації, а головним учасником у цьому процесі стає банківська установа. Тому високий рівень цього показника свідчить про високий ризик участі банківських установ у тінізації коштів.

Основним елементом для ефективної роботи економіки України є забезпечення необхідного рівня банківської безпеки, яка є ключовою складовою цієї системи. Для забезпечення стабільності фінансової безпеки банківської системи на високому рівні необхідно приділити значну увагу вдосконаленню системи управління банківськими процесами та інструментів державного фінансового контролю за банківським сектором.

Список використаних джерел:

8. Давиденко Н.М., Колодяжна В.О. Оцінювання фінансової безпеки банківської системи України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2020. №40. С. 51-58. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2020-40-9.
9. Ларіонова К. Л., Хмиз О. М. Оцінка рівня безпеки банківської системи України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. №4. Том 1. С. 123-129. DOI: 10.31891/2307-5740-2020-284-4-23.
10. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» від 29.10.2013. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text> (дата звернення: 04.03.2024).
11. Музичка О. М., Журибіда Н. Р., Галько Є. О. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки банків. *Бізнесінформ*. 2019. №4. С. 322-327.
12. Полторак А.С., Баришевська І.В., Мельник О.І., Боднар О.А. Кібернетична безпека банківського сектора в системі фінансової безпеки держави. *Сучасні тенденції розвитку фінансово-кредитної системи: теорія та практика* : колективна монографія; Київ : Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2019. С. 79–83.
13. Полторак А.С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації: теорія, методологія та практика : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2019. 463 с. URL: <https://cutt.ly/BgrWXXx> (дата звернення: 04.03.2024).
14. Poltorak A., Volosyuk Yu., Tyshchenko S., Khrystenko O., Ribachuk V. Development of directions for improving the monitoring of the state economic

security under conditions of global instability. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2023. № 2(13-122), pp. 17–27. doi: 10.15587/1729-4061.2022.253062.

Annotation: *the concept of banking security and its influence on the development of the country's economy is studied. The state of indicators of the financial security of the banking sector of Ukraine in 2018-2022 was assessed. It was determined that in order to ensure the stability of the financial security of the banking system, it is necessary to pay attention to improving the instruments of state financial control over the banking sector.*

Keywords: *banking system, bank security, bank, financial security.*

Науковий керівник: Полторак А. С.,
д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри
менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 336.141:005.6(477)

МОНІТОРИНГ СТАНУ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Цап Поліна Вадимівна,
здобувач вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено поняття бюджетної безпеки, його сутність та значення для економічної стабільності держави. Проаналізовані механізми моніторингу стану бюджетної безпеки в Україні. Визначено інструменти, які використовуються для виявлення бюджетних ризиків та потенційних загроз для фінансової стійкості країни. Зроблено висновок, щодо важливості ретельного контролю за фінансовими показниками для забезпечення стійкості економіки та соціального розвитку.*

Ключові слова: *бюджет, економічна стабільність, бюджетна безпека, моніторинг, індикатори, аналіз, розвиток.*

У сучасних умовах економічна стабільність держави забезпечується насамперед станом її економічної безпеки. Важливою складовою в ній є належне функціонування бюджетної системи, оскільки вона виступає інструментом забезпечення й регулювання соціально-економічного розвитку країни і є одним із дієвих важелів макроекономічної стабілізації.

В умовах ринкової економіки бюджетна безпека виступає ключовим важелем впливу органів влади та управління на процеси відтворення,